

KLAGANDE OCH MOTPART

Socialnämnden i Höganäs kommun
263 82 Höganäs

MOTPART OCH KLAGANDE

██████████ ██████████

Ombud: Charlotte Andersson
Brukarkooperativet JAG
Box 16145
103 23 Stockholm

Ombud: ██████████
Hövägen 7
263 53 Lerberget

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Malmös dom den 4 februari 2016
i mål nr 5065-15, se bilaga A

SAKEN

Personlig assistans

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten meddelar prövningstillstånd.

Kammarrätten avslår överklagandena.

YRKANDEN M.M.

Socialnämnden i Höganäs kommun

Socialnämnden i Höganäs kommun överklagar förvaltningsrättens dom och yrkar att kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer socialnämndens beslut. Nämnden anför följande.

██████████ yrkande står i direkt strid med gällande lagstiftning. Konsekvensen av ██████████ tolkning av gällande rätt är att en privat assistansanordnare fritt kan fakturera den enskilde upp till gällande statlig schablonersättningsnivå oavsett vilka faktiska kostnader som har förelegat och om dessa varit skäliga. Det innebär i praktiken ett införande av ett kommunalt schablonersättningsbelopp motsvarande det statliga. Införandet av ett schablonbelopp omfattade endast den statliga assistansersättningen.

Den statliga schablonersättningen kan naturligtvis tjäna till viss vägledning vid skälighetsbedömningen, men den ska inte förstås så att kommunen förvägras att göra en skälighetsbedömning. Det framgår av RÅ 2005 ref. 85 att kommunens ersättning för personlig assistans ska utgå från de verkliga kostnaderna för assistansen, men att det statliga schablonbeloppet kan tjäna till viss ledning vid bedömningen av kostnadernas skälighet eftersom det avser samma slags kostnader. Den vägledande funktionen ska ses som en övre beloppsgräns för vad som över huvud taget kan anses som skäliga kostnader för personlig assistans. Så länge den enskilde visar att denne haft kostnader som varit skäliga kan dessa beviljas upp till den nivån.

En kommun är enligt lagstiftningen inte skyldig att använda sig av ett schablonbelopp motsvarande den statliga assistansersättningen. Att en enskild har avtalat med sin assistansanordnare om en viss ersättning innebär inte att den per automatik ska anses skälig. En enskild

funktionshindrad som gör anspråk på en ersättning i nivå med det statliga schablonbeloppet måste dels visa att denne har haft dessa kostnader motsvarande denna nivå och dels att kostnaderna är skäliga. I [REDACTED] fall har det inte ens lämnats någon redovisning, vilket omöjliggör en bedömning av skäligheten.

[REDACTED]
[REDACTED] överklagar förvaltningsrättens dom och yrkar att beslutet om personlig assistans inte ska tidsbegränsas. Hon anför följande. Hennes funktionsnedsättning är av bestående och varaktig karaktär och hennes behov av insatsen personlig assistans kommer därför vare sig upphöra eller minska med tiden. Det måste finnas en kontinuitet och trygghet i det stöd som ges. Kommunen har inte gjort en individuell bedömning utan har regelmässigt tidsbegränsat de beslut hon fått.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten anser att det finns skäl att meddela prövningstillstånd och företar målet till omedelbart avgörande.

Kammarrätten gör samma bedömning som förvaltningsrätten. Såväl socialnämndens som [REDACTED] överklagande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Gertrud Forkman

Henrik Brüsin
referent

Eva Bertelsen

/Madeleine Johansson

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
Avdelning 1

DOM
2016-02-04
Meddelad i
Malmö

Mål nr
5065-15

KLAGANDE

██████████ ██████████

Ombud: ██████████
██████████
██████████

Ombud: Charlotte Andersson
Brukarkooperativet JAG serviceaktiebolag
Box 161 45
103 23 Stockholm

MOTPART

Socialnämnden i Höganäs kommun
263 82 Höganäs

ÖVERKLAGAT BESLUT

Socialnämnden i Höganäs kommuns beslut den 8 april 2015, bilaga 1

SAKEN

Stöd och service till vissa funktionshindrade

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet avseende ekonomiskt stöd för personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och beslutar att ██████████ har rätt till ekonomiskt stöd enligt regeringen fastställt schablonbelopp för assistansersättning från och med den 1 april 2015 till och med den 30 april 2017.

Förvaltningsrätten avslår överklagandet i övrigt.

BAKGRUND OCH YRKANDE

Det överklagade beslutet och skälen därför framgår av bilaga 1.

██████████

██████████ yrkar att hon ska beviljas personlig assistans enligt LSS i utsträckningen 120 timmar per vecka med ett timbelopp motsvarande schablonbeloppet i den statliga assistansersättningen och att beslutet ska gälla tills vidare. Hon anför bl.a. följande.

Hon har Downs syndrom, hörselnedsättning och kommunicerar främst med teckenspråk inklusive många tecken som är specifika för henne. Hon har behov av assistans all vaken tid, vilket innebär 120 timmar per vecka. Hon behöver hjälp med i stort sett allt i hennes vardag såsom att sköta sin hygien, kommunicera, sköta hem, ekonomi och arbete, samt i övrigt aktiverings- och motiveringsinsatser. Att kommunicera när hon vill och behöver är en förutsättning för att hon ska kunna frigöra sig och bli självständig.

Kommunen har inte rätt att fastställa ersättning för personlig assistans utan att ta hänsyn till det individuella behovet. Såväl timantal som timbelopp ska beviljas i den omfattning som krävs för att hennes behov ska tillgodoses och hon ska nå goda levnadsvillkor. Begreppet ”skäligena kostnader” enligt LSS ska bedömas enligt principerna för den statliga assistansersättningen.

Enligt 7 § LSS ska insatser enligt lagen vara varaktiga. Det måste finnas en kontinuitet och trygghet i det stöd som ges. Hennes behov är desamma som tidigare. Beslutet bör därför gälla tills vidare.

Socialnämnden

Socialnämnden anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande.

██████████ har insatsen daglig verksamhet enligt LSS. Hon är inte beviljad assistanstimmar för att kunna delta i den dagliga sysselsättningen, men använder assistanstimmar vilket inte avses med assistansbeslutet. Teckenspråkkunnig personal inom LSS-verksamheten ska tillgodose det stöd som hon har behov av. För att den enskilde ska få timbeloppet som ██████████ söker krävs att denne redovisar de faktiska kostnaderna för assistansen. ██████████ får istället ersättning enligt en enklare modell då endast tidsredovisning behöver lämnas in. Om ett gynnande beslut inte tidsbegränsas skulle det inte vara möjligt att göra en ny bedömning av hjälpbehovet om så är påkallat i framtiden. Kravet varaktighet i insatserna enligt 7 § LSS motverkas inte med hänvisning till att beslutet tidsbegränsas. Intentionen med tidsbegränsningen är inte att åstadkomma en möjlighet att snabbt kunna dra in insatserna för enskilda. Behov kan förändras över tid då vissa behov kan falla ifrån och andra behov uppkomma. Förändringar kan inte uteslutas då behov inte är statiska.

Socialnämnden ändrar dock sitt beslut på så sätt att beslutets giltighetstid förlängs till att gälla under en tvåårsperiod, d.v.s. till och med den 30 april 2017.

██████████

██████████ anför därefter bl.a. följande.

Hon behöver personlig assistans även under daglig verksamhet bl.a. eftersom den dagliga verksamheten är specialanpassad och hon behöver kunna ta sig mellan lokaler vilket hon inte kan göra utan assistans. Den

dagliga verksamheten kan inte garantera nödvändig kontinuitet i stödet och har inte heller resurser att avsätta för detta. Vidare kommunicerar hon med tecken som är personspecifika och hon behöver därför det personbundna stödet som assistenten ger. Hon tillstyrker förlängningen av beslutet men vidhåller inställning i frågan om ett tillsvidarebeslut. Gynnande beslut kan ändras i vissa situationer i enlighet med förvaltningsrättsliga principer. Den enskilde har därtill ett ansvar att informera kommunen om förändringar av hjälpbehovet skulle kunna påverka omfattningen av insatsen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Förvaltningsrätten har att pröva omfattningen av [REDACTED] behov av personlig assistans, storleken på ersättningen för personlig assistans samt riktigheten i tidsbegränsningen av beslutet.

Tillämplig lagreglering

Av 7 § LSS framgår att personer som anges i 1 § har rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service enligt 9 § 1–9 LSS, om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt. Den enskilde ska genom insatserna tillförsäkras goda livsvillkor. Insatserna ska vara varaktiga och samordnade. De ska anpassas till mottagarens individuella behov samt utformas så att de är lätt tillgängliga för de personer som behöver dem och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv.

I 9 § LSS anges insatser som kan ges enligt LSS. Dit hör biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för sådan assistans. Med personlig assistans avses, enligt 9 a § första stycket LSS, personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sin personliga

hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade (grundläggande behov).

Antalet timmar personlig assistans

Enligt förarbetena till LSS kan den enskilde ges frihet att själv bestämma om i vilka situationer och vid vilka tillfällen som hjälp genom personlig assistent ska ges. Assistansen ska vara förbehållen krävande eller i olika avseenden komplicerade situationer, i regel av mycket personlig karaktär. Avsikten bör emellertid vara att assistansen därutöver också ska ges i andra situationer där den enskilde behöver kvalificerad hjälp och som ingår i det dagliga livet (prop. 1992/93:159 s. 64f).

Förvaltningsrätten prövade [REDACTED] behov av personlig assistans enligt LSS i mål 1840-13 med dom den 2 juli 2013. Kammarrätten meddelade inte prövningstillstånd.

Vid en sammantagen bedömning av [REDACTED] behov kommer förvaltningsrätten fram till samma slutsats som vid tidigare dom. Därvid tar förvaltningsrätten särskild hänsyn bl.a. till att utredningen inte ger stöd för att [REDACTED] behov har förändras sedan tidigare dom och att det inte skett någon utveckling i praxis som föranleder en annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås i denna del.

Skälig ersättning

Kammarrätten i Göteborg har i dom den 14 december 2015 i mål nr 1615-15 angett bl.a. följande. Ersättningen för den personliga assistansen enligt avtal mellan [REDACTED] och assistansanordnaren är densamma som det av regeringen fastställda schablonbeloppet för den statliga assistansersättning-

en. Detta får anses utgöra [REDACTED] faktiska kostnad för den personliga assistansen. Kostnaden anses vara skälig. Det saknar då betydelse att [REDACTED] [REDACTED] inte har lämnat några underlag om hur kostnaderna för assistansen är fördelade. Förvaltningsrätten anser inte att det i målet framkommit något som talar för att göra en annan bedömning avseende ersättning för i målet aktuell period. Överklagandet ska därför bifallas i denna del.

Tidsbegränsning av beslutet

Högsta förvaltningsdomstolen har i flertal avgöranden uttalat att om den enskilde inte är nöjd med kommunens beslut om utformningen av insatsen, kan detta beslut överklagas. I ett sådant mål har domstolen att pröva om den enskilde tillförsäkras goda levnadsvillkor genom den beviljade insatsen (se t.ex. RÅ 2007 ref. 62 I och II, RÅ 2010 ref. 91 och HFD 2011 ref. 48).

Det i 7 § LSS uppställda kravet på att insatserna enligt LSS ska vara varaktiga innebär inte ett formellt hinder mot att tidsbegränsa en insats. Kamrarrätten i Stockholm har i dom den 13 februari 2015 i mål nr 7643-14 avseende insatsen bostad med särskild service i form av särskilt anpassad bostad enligt 7 § och 9 § 9 LSS angett bl.a. följande. Den omständigheten att den aktuella insatsen tidsbegränsats är en sådan omständighet som är av betydelse för frågan om den enskilde är tillförsäkrad goda levnadsvillkor. Detta särskilt med beaktande av att insatserna ska vara varaktiga. Omständigheten att ett beslut om insats tidsbegränsas måste därför utgöra ett för den enskilde överklagbart beslut.

Förvaltningsrätten anser mot bakgrund av denna dom att tidsbegränsning av beslut varigenom insats enligt 9 § 2 LSS beviljas kan överklagas.

Beslutet om personlig assistans för [REDACTED] har, efter omprövning av socialnämnden, tidsbegränsats till två år. Av utredningen i målet framgår att hon har Downs syndrom och hörselnedsättning och att det behov som tillgodoses med hjälp av personlig assistent till stor del är knutet till hennes möjligheter att kommunicera med omgivningen. Förvaltningsrätten finner inte att det är orimligt att anta att hennes behov kan förändras över tid, t.ex. p.g.a. hennes aktivitetsgrad. Även med beaktande av att den tid under vilken insatsen ska ges bör vara så lång att den tillgodoser rimliga krav på kontinuitet och överblickbarhet finner förvaltningsrätten att den av nämnden angivna tidsperioden inte är orimligt kort. De skäl nämnden har fört fram för sitt ställningstagande att tidsbegränsa beslutet om insats kan inte heller anses vara oförenliga med de hänsynstaganden som ska göras vid beviljande av insats enligt LSS. Förvaltningsrätten anser således inte visat att tidsbegränsningen av beslutet om personlig assistans medför att [REDACTED] inte tillförsäkras goda levnadsvillkor. Överklagandet ska därför avslås i denna del.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B)

Mattias Steen

I avgörandet har även nämndemännen Erik Hammarström, Qalinle Dayib Hussein och Cecilia Scott deltagit. Rätten är enig.

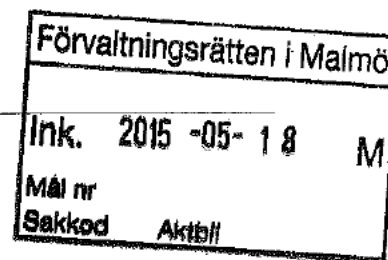
Malena Bengtsson har föredragit målet.

HÖGANÄS
KOMMUN

PROTOKOLL
SOCIALNÄMNDENS ARBETSUTSKOTT

2015-04-08

§ 37

LSS – ANSÖKAN OM PERSONLIG ASSISTENT

Sammanfattning av ärendet

ansöker om fortsatt insats Personlig assistent enligt 9 § 2 p. lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) med 120 timmar/vecka från och med 2015-04-01 samt att ekonomiskt stöd för utförd assistans ska utges enligt Försäkringskassans schablonbelopp utan redovisningskrav/underlag som styrker kostnadernas omfattning.

I sökandes synpunkter på kommunens förslag till beslut finns även ett yrkande på att beslutet avseende Personlig assistent ska gälla tillsvidare.

Beslutsunderlag

Utredning – Personlig assistent enligt 9 § 2 p. LSS, 2015-03-30.

Synpunkter på Höganäs kommuns förslag till beslut, 2015-04-07.

Beslut

Arbetsutskottet beslutar

- att bifalla 90 timmar/vecka under perioden 2015-04-01–2016-04-30, då ärendet prövas på nytt,
- att avslå 30 timmar/vecka med motivering, att inget nytt har framkommit i ärendet. Hänvisning till fastställd dom i Förvaltningsrätten, mål nr 1840-13,
- att avslå yrkandet på ett tillsvidarebeslut med motivering att behovet kan förändras över tid, samt
- att avslå ansökan om att ekonomiskt stöd enligt 9 § 2 p. LSS ska utgå motsvarande Försäkringskassans schablonbelopp. Hänvisning till kommunens riktlinjer avseende ekonomisk ersättning enligt 9 § 2 p. LSS samt dom i Förvaltningsrätten 2015-03-03, mål nr 7149-14.

Beslutet kan komma att prövas på nytt, om de förhållanden som ligger till grund för beslutet väsentligen ändras. Det kan innebära att insatser minskar eller upphör helt.

Överklagningshänvisning.

Beslutet ska skickas till

Akten

SIGNATURER 	UTDRAGSBESTYRKANDE
---	--

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.